



DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Nasjonalbiblioteket
Postboks 2674 Solli
0203 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/459-11

26. januar 2023

Statsbudsjettet 2023 - tildelingsbrev til Nasjonalbiblioteket

Innhold

Statsbudsjettet 2023 - tildelingsbrev til Nasjonalbiblioteket	1
1. Innledning	3
2. Mål for 2023.....	3
2.1. Overordnede mål.....	3
2.2. Mål og prioriterte tiltak Nasjonalbiblioteket.....	3
2.3. Viktige prioriteringer for 2023	4
3. Styring og kontroll i virksomheten	5
3.1. Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2023	5
3.2. Andre krav	6
3.3. Forvaltning av spillemidler	7
4. Rapportering	8
4.1. Regnskapsrapport per 31. august 2023.....	8
4.2. Årsrapport for 2023.....	8
5. Budsjettildeling og fullmakter	8
5.1. Utgifter	8
5.2. Tilskudsbevilgninger	9
5.3. Inntekter	9

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 866

Avdeling
Kulturvernavdelinga

Saksbehandler
Sigrid Køhn Dobbe
22 24 80 10

5.4. Budsjettfullmakter.....	10
6. Budsjettsøknaden for 2025	11

Vedlegg 1: Mål- og resultatskjema for 2023

Vedlegg 2: Krav til årsrapport for 2023

Vedlegg 3: Styringskalender 2023

Vedlegg 4: Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt driftstilskudd fra virksomheten i 2023

Vedlegg 5: Tilskuddsbevilgning 2023

1. Innledning

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Kultur- og likestillingsdepartementets styringssignaler for Nasjonalbiblioteket i 2023. Prop. 1 S (2022–2023) for Kultur- og likestillingsdepartementet ble behandlet av Stortinget 16. desember 2022 på grunnlag av Innst. 14 S (2022–2023).

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen framgår av styringskalenderen, jf. vedlegg 1. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. Nasjonalbiblioteket skal følge målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til virksomheten samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

2. Mål for 2023

2.1. Overordnede mål

Kultur- og likestillingsdepartementet har i Prop. 1 S (2022–2023) kapittel 1 redegjort for overordnede mål for kultur- og likestillingspolitikken. Blant annet skal folk i hele landet ha frihet og mulighet til å leve det livet de ønsker og kunne skape levende lokalsamfunn og et godt liv for den enkelte. Folk skal oppleve et likestilt, mangfoldig og trygt samfunn der de har tilgang til og gleden av kunst og kultur- og idrettsopplevelser, uavhengig av hvem de er, og hvor de bor. Dette forutsetter et godt samspill mellom offentlig og privat engasjement, og profesjonelt og frivillig kulturliv, og at kulturfrivillighet både lokalt og regionalt har tilgang til riktige møteplasser.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber Nasjonalbiblioteket se sin virksomhet i sammenheng med de nasjonale kulturpolitiske målene.

2.2. Mål og prioriterte tiltak Nasjonalbiblioteket

Følgende mål er lagt til grunn for bevilgningene til Nasjonalbiblioteket i 2023:

- Nasjonalbiblioteket skal sikre og bevare pliktavlevert materiale og andre samlinger, og arbeide for økt bruk av og interesse for samlingen.
- Nasjonalbiblioteket skal bidra til at biblioteksektoren styrkes som formidler av litteratur, kunnskap og kulturarv, og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser og arenaer for offentlig samtale og debatt.
- Nasjonalbiblioteket skal digitalisere dokumentbasert kulturarv fra norske arkiv, bibliotek og museer, og bidra til at kulturarven blir tilgjengelig for det norske folk.

På bakgrunn av disse målene har departementet fastlagt delmål, styringsparametere og ambisjoner for 2023, jf. vedlegg 1.

2.3. Viktige prioriteringer for 2023

Satsingen for å digitalisere og formidle kulturarvmateriale som bevares av arkiver, museer og Nasjonalbiblioteket videreføres i 2023. Satsingen omfatter bl.a. samlingene i Nasjonalbiblioteket og fotografier, film og lydopptak som forvaltes av norske arkiver og museer.

Kultur- og likestillingsdepartementet forutsetter at Nasjonalbiblioteket og Arkivverket samarbeider om gjensidig utnyttelse av kompetanse og ressurser. Slikt samarbeid omfatter bl.a. digitalisering av kulturarvmateriale, digital langtidsbevaring, formidling av samlingene, digital tilgjengeliggjøring og åpne kulturdata.

Nasjonalbiblioteket skal digitalisere papirbasert arkivmateriale som skal avleveres til Arkivverket eller som er avlevert til Arkivverket. Denne digitaliseringen gjennomføres av Nasjonalbiblioteket i samarbeid med Arkivverket. Nasjonalbiblioteket skal samarbeide med Arkivverket om innflytting i magasinene.

Samarbeidet mellom Nasjonalbiblioteket og museumssektoren har potensial for å kunne gi betydelige synergier for det samlede arbeidet med å bevare kulturarvmateriale. Kultur- og likestillingsdepartementet legger til grunn at Nasjonalbiblioteket har en videre dialog med museene med sikte på et tettere samarbeid om digitalisering – og eventuelt oppbevaring av analoge samlinger i de tilfeller der partene er enige om at dette er den beste løsningen.

Kultur- og likestillingsdepartementet ber også om at Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Kulturdirektoratet fortsetter det flerårige samarbeidet for å imøtekomme behovet for langtidsbevaring av museenes digitale materiale.

Nasjonalbiblioteket har fått i oppdrag å revidere Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023, jf. brev av 21. desember 2022. Hensikten med revisjonen er å gjøre litteraturen mer tilgjengelig for folk i hele landet. Bibliotekstrategien gjelder for et samlet bibliotekfelt og legger vekt på at bibliotekene skal styrkes som en del av grunnstammen i demokratiet. Nasjonalbiblioteket har et hovedansvar for oppfølging av bibliotekstrategien.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil styrke litteraturformidlingen gjennom en ny leselyststrategi. Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet skal samarbeide om å utvikle leselyststrategien. Nasjonalbiblioteket skal delta i en arbeidsgruppe sammen med KUD, KD og Utdanningsdirektoratet for å bidra inn i arbeidet med strategien. Departementet har nærmere kontakt med Nasjonalbiblioteket om oppstart.

Satsingen på arbeidet med grunnlagsressurser til utvikling av språkteknologi på bokmål, nynorske og norske målføre er videreført i 2023. Nasjonalbiblioteket skal i samarbeid med Språkrådet følge opp satsingen.

Kultur- og likestillingsdepartementet har besluttet at Nasjonalbiblioteket og Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek skal slås sammen til én virksomhet. Sammenslåingen skal tentativt iverksettes fra 1. juli 2023. Departementet viser til eget brev om saken, og vil følge opp med supplerende tildelingsbrev med mål og resultatkrav, samt ny instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Nasjonalbiblioteket i forbindelse med sammenslåingen.

Likestilling og deltakelse

Regjeringen har som mål å redusere forskjellene i samfunnet og å gi alle like muligheter for deltakelse. Regjeringen vil bygge videre på og styrke fellesskapsløsningene i det norske samfunnet.

Virksomhetene under Kultur- og likestillingsdepartementet skal delta aktivt i et langsiktig og strategisk arbeid for å fremme likestilling og senke tersklene for deltakelse. Virksomhetene skal innarbeide tiltak på sitt område med mål om å gi et bredere tilbud og et større mangfold av brukere, deltakere og utøvere.

Tiltakene vil bli fulgt opp i styringsdialogen med departementet i 2023.

3. Styring og kontroll i virksomheten

3.1. Fellesføringer som gjelder for alle statlige virksomheter i 2023

- Antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg og antallet lærlinger skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst én lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere lærlinger. Nasjonalbiblioteket skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antallet lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Nasjonalbiblioteket arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal virksomheten rapportere følgende: Antall lærlinger, om det er vurdert å øke antallet lærlinger, og eventuelt hvilke fag og opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Nasjonalbiblioteket skal også rapportere om arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og hva som er gjort for å oppfylle kravene.

- Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet, og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. Nasjonalbiblioteket skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og

holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Nasjonalbiblioteket skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, herunder iverksatte tiltak og konkrete resultat i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten hvor det i særlig grad benyttes konsulenter, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

- Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Nasjonalbiblioteket skal vurdere sine muligheter for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktspolitisk gevinst. Dette vil være særlig aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med anledning til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap, der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempler på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Nasjonalbibliotekets ledelse har ansvar for å legge rammene for hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i virksomheten etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Nasjonalbiblioteket skal i årsrapporten gjøre rede for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt en økning i desentralisert arbeid, eller dersom bruken har gått ned, skal det gjøres særskilt rede for årsakene til dette. Departementene skal sammenfatte rapportene fra sine virksomheter. Kommunal- og distriktsdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

3.2. Andre krav

Aktivitets- og redegjøringsplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven

Nasjonalbiblioteket skal jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av blant annet kjønn, etnisitet, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering, se likestillings- og diskrimineringsloven §§ 24, 26 og 26 a.

Nasjonalbiblioteket skal være i forkant når det gjelder å identifisere likestillingsutfordringene i virksomheten og iverksette korrigerende tiltak. I 2023 skal Nasjonalbiblioteket ha et særlig blikk på kravet til likelønn og iverksette nødvendige tiltak for å rette opp eventuelle skjevheter.

Nasjonalbiblioteket må redegjøre for hvordan man arbeider for å operasjonalisere virksomhetens likestillingspolitikk til handling og hvordan virksomheten følger opp aktivitetspliktens fire trinn.

Offentlige myndigheter, i rollen som myndighetsutøvere og tjenesteytere, må jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestillingssituasjonen på eget forvaltningsområde. Dette betyr at Nasjonalbiblioteket må skaffe kunnskap om likestillingssituasjonen på alle diskrimineringsgrunnlag. Videre må virksomheten redegjøre for hva de gjør for å integrere hensynet til likestilling i myndighetsutøvelsen, plan- og strategiarbeidet, budsjetteringen og tjenesteytelsen. Det vises til veiledningssiden til Bufdir.

Språklov

Formålet med språkloven som trådte i kraft 1. januar 2022 er å styrke norsk språk slik at det blir sikret som et samfunnsbærende språk som skal kunne brukes på alle samfunnsområder og i alle deler av samfunnslivet i Norge. Loven skal også sikre vern og status for de øvrige språkene staten har ansvar for.

Loven skal sikre at offentlige organer tar ansvar for å bruke, utvikle og styrke både bokmål og nynorsk. Bruk av nynorsk er et sentralt punkt i regelverket. Sentrale statsorganer skal vekse mellom bokmål og nynorsk i allment tilgjengelig materiale, slik at ingen av skriftspråkene er representert med mindre enn 25 pst.

Departementet ber om at Nasjonalbiblioteket starter opp et arbeid med å forankre språkarbeidet systematisk i virksomheten for å sikre at virksomheten ivaretar sine plikter etter språkloven. Råd og veiledning fins på spraklov.no.

Arkiv

Riksrevisjonen har gjennom undersøkelser avdekket at det fortsatt er svakheter ved forvaltningens arkivering og journalføring. Virksomheter under Kultur- og likestillingsdepartementet har også potensial for ytterligere forbedring på dette området. En økt innsats på dette området har stor betydning for åpenhet og offentlig debatt, medbestemmelse, tillit til offentlig forvaltning og demokratisk kontroll.

Kultur- og likestillingsdepartementet forventer derfor at de underliggende statlige virksomhetene forsterker innsatsen for å arkivere, journalføre og sikre dokumentoffentlighet.

Relevante kompetansetiltak er utarbeidet av Arkivverket og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring, og er tilgjengelig på Læringsplattformen og Arkivverkets hjemmesider. Det er i tillegg utarbeidet ulike veiledere og guider for håndtering av innsynskrav.

3.3. Forvaltning av spillemidler

Departementet viser til de oppgaver som Nasjonalbiblioteket har ved forvaltning av spillemidler til prosjekter og utviklingstiltak på bibliotekfeltet. Departementet vil meddele økonomiske rammer, forutsetninger og rapporteringskrav knyttet til forvaltningen av spillemidlene i eget tilsagnsbrev. Dersom det ved fordelingen av spillemidler er gitt fullmakt til å dekke utgifter til administrasjon av ordningene og/ eller utgifter til prosjekt- og utviklingstiltak på feltet (dvs. at virksomheten har inntektsført spillemidler i statsregnskapet), skal virksomheten omtale dette i årsrapporten for 2023.

4. Rapportering

4.1. Regnskapsrapport per 31. august 2023

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2023, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Departementet vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

4.2. Årsrapport for 2023

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.6.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Årsrapporten for 2023 utarbeides som eget dokument og sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet, med kopi til Riksrevisjonen, innen 15. mars 2024.

For nærmere omtale av kravene til årsrapporten vises det til vedlegg 2.

5. Budsjettildeling og fullmakter

5.1. Utgifter

Kultur- og likestillingsdepartementet stiller følgende budsjettammer til disposisjon for Nasjonalbiblioteket i 2023:

Kap. 326 Språk- og bibliotekformål, post 01 Driftsutgifter	kr	661 480 000
Kap. 326 Språk- og bibliotekformål, post 21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	kr	17 188 000
Kap. 326 Språk- og bibliotekformål, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	kr	55 838 000

Utgiftene knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2023, må dekkes innenfor den tildelte budsjettammen. I disposisjonsplanen må det derfor

innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til de aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2023.

Rammen under post 01 inkluderer midler til dekning av merutgifter som følge av lønnsoppgjøret 2022.

Kap 326, post 21:

Bevilgningen kan bare benyttes i samme omfang som det kan skapes inntekter.

For budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgifter og pensjonsutgifter viser vi til Finansdepartementets rundskriv [R-116 og R-118](#).

I 2023 innføres det et nytt trinn for arbeidsgiveravgiften på 5 pst. for lønn over 750 000 kroner, jf. Prop. 1 LS (2022-2023) pkt. 5.1.4. Budsjettmessig kompensasjon ved dette vil departementet komme tilbake til i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.

5.2. Tilskuddsbevilgninger

Kap. 326 Språk- og bibliotekformål, post 80 Bibliotek- og litteraturtiltak	kr	96 290 000
--	----	------------

Tilskuddene til det enkelte tiltak på posten er fastsatt av Stortinget slik det framgår av vedlegg 5. Nasjonalbiblioteket har ansvar for den administrative forvaltningen av tilskuddene. Dette omfatter mottak og vurdering av søknader, utbetaling av tilskudd samt oppfølging og kontroll.

Nasjonalbiblioteket må ha interne retningslinjer for hvordan arbeidet med tilskuddsforvaltningen innrettes, herunder rutiner for innhenting og behandling av søknader og rapportering, og hvordan vedtak om tildeling gjøres. Retningslinjene skal være i tråd med regler fastsatt i Bestemmelser om økonomistyring i staten, kap. 6. Det vises også til Kultur- og likestillingsdepartementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring til Nasjonalbiblioteket. I de tilfeller hvor budsjettdisponeringsfullmakten er delegert til virksomheten og Nasjonalbiblioteket skal sende tilskuddsbrev og utbetale tilskudd skal det presiseres vilkår, krav til rapportering og eventuelle kontrolltiltak ved utbetalingen av tilskudd. Det vises her til departementets egne retningslinjer for tilskuddsmottakere, jf. vedlegg 4. Her fyller virksomheten inn sitt eget navn og sender dette med som vedlegg til tilskuddsbrevet. Det vises også til forutsetninger som skal tas inn i tilskuddsbrev til tilskuddsmottakere, jf. vedlegg 5.

5.3. Inntekter

Kap. 3326 Språk- og bibliotekformål, post 01 Ymse inntekter	kr	22 227 000
---	----	------------

Kap. 3326 Språk- og bibliotekformål, post 02 Inntekter ved oppdrag	kr	17 564 000
--	----	------------

Dersom inntektene under inntektspostene som er omtalt ovenfor blir mindre enn budsjettet, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

Oppdragsinntekter

Inntekter knyttet til oppdragsvirksomhet bruttoføres i statsregnskapet på samme måte som øvrige inntekter. For å sikre den fleksibiliteten som er nødvendig for å ivareta intensjonene med oppdragsvirksomheten som følge av terminforskyvning av utgifter og inntekter, skal merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

5.4. Budsjettfullmakter

Merinntektsfullmakt

For 2023 gjelder følgende merinntektsfullmakter for Nasjonalbiblioteket:

Virksomheten kan overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter, jf. [Prop. 1 S \(2022-2023\)](#):

	overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
	kap. 326, post 01	kap. 3326, post 01
	kap. 326, post 02	kap. 3326, post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter som det er nødvendig å søke om å benytte

Nasjonalbiblioteket må søke Kultur- og likestillingsdepartementet om samtykke til å benytte seg av følgende budsjettfullmakter i hvert enkelt tilfelle:

- Overføring av ubrukt bevilgning fra et år til neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5 tredje ledd.
- Overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.6.

- Omdisponering fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11 og Finansdepartementets rundskriv R-110 pkt. 2.5.
- Det vises for øvrig til departementets instruks om økonomi- og virksomhetsstyring for utdypende omtale av fullmakter på økonomi- og personalområdet.

6. Budsjettsøkningen for 2025

Kultur- og likestillingsdepartementet vil komme tilbake med en nærmere bestilling vedrørende fristen 1. desember.

Med hilsen

Steinar Lien (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigrid Køhn Dobbe
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen